VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VI. Nr. 3 MARTIE 1939

† I. P. S. S. MIRON
PATRIARHUL ROMÂNIEI

Anul VI — Cluj, Martie 1939 — Nr. 3

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

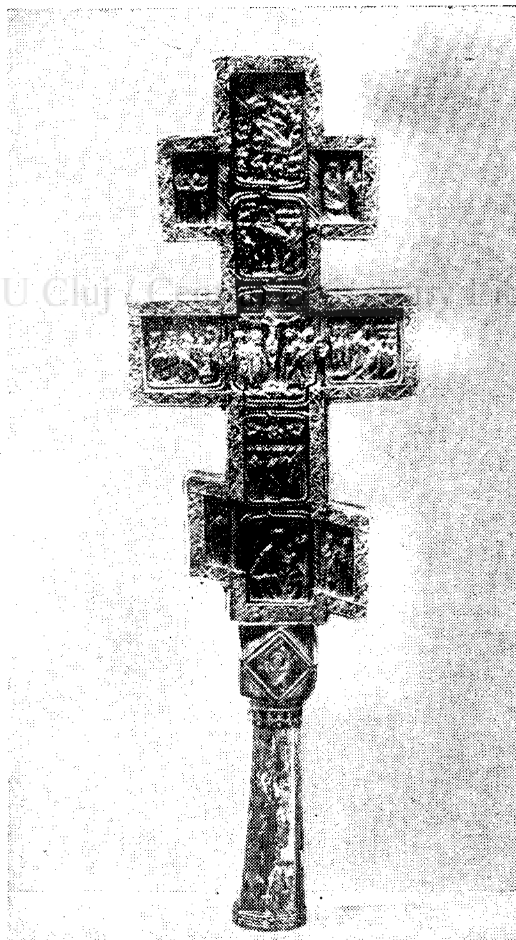
Trecut în reg. special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938. — Bun de imprimat

*Ortodoxia și renașterea națională**)

de † NICOLAE COLAN

Creștinătatea dreptmăritoare de pretutindeni prăznuește astăzi Dumineca ortodoxiei, adecă ziua în care lupta pentru cinstirea icoanelor – după frământări, cu epizoade cumplite, de peste o sută de ani – în 843 a fost încununată cu izbândă.

Nu voi desfășura de astădată în fața D-voastră filmul emoționant al acestor frământări; nu vă voi înfățișa nici galeria mucenicilor cari și-au jertfit viața în luptele cu iconoclaștii; nu vă voi arăta de astădată nici înalta valoare religioasă și artistică a iconografiei ortodoxe, despre care am avut cinstea și bucuria de a vorbi acum doi ani, tot în cadrele Societății naționale a femeilor ortodoxe. Astăzi voi încerca să lămuresc, problema: în ce măsură este în stare ortodoxia să stârnească, să promoveze și să desăvârșească renașterea omului peste tot și în ce măsură este ea în stare să facă acest lucru când e vorba de renașterea națională.

Cruce de chiparos, ferecată în argint aurit (sec. XVII)

Veți recunoaște de sigur, că subiectul mi l-au impus oarecum împrejurările în cari se desfășoară viața lumii de astăzi și 'n special viața neamului nostru.

Intr'adevăr neamul românesc, de sub luminata cârmuire a Regelui Carol II a intrat într'o zodie nouă a istoriei sale. Un vânt de înnoire suflă, penetrant, dela o margine la alta a Țării. Un freamăt de activitate zorită se simte pe toate tărâmurile vieții obștești. Inima țării întregi zvâcnește viu de dorul nestăpânit al unei renașteri naționale.

E firesc deci să ne 'ntrebăm, cari sunt factorii cari promovează acest izbăvitor proces de renaștere, pentru a le da cinstea cuvenită și pentru a creià atmosfera trebuitoare lucrării lor. Dar înainte de a răspunde la această întrebare, îngăduiți-mi să lămuresc în prealabil datele problemei, semnificația cuvintelor cari alcătuesc titlul conferinței mele, pentru a ne cunoaște tovarășii cu cari plecăm la drum. Căci cunoscând în prealabil aceste date, raportul dintre ele îl vom putea înfățișa cu mai multă ușurință, iar concluziile se vor desprinde dela sine, ca poamele coapte din pom.

*

Ce 'nsemnează deci *ortodoxia* și ce 'nsemnează *renașterea națională?*

Ortodoxia 'nsemnează dreapta credință în Dumnezeu, Părintele nostru al tuturora și ziditorul a toate, care prin unul născut Fiul său a izbăvit lumea din păcat, iar prin Duhul său cel sfânt o cârmuește spre destinele ei cele vecinice. Ea este credința care a mângâiat, a întărit și-a luminat drumul vieții înaintașilor noștri, ajutându-le să străbată victorioși prin atâtea cumplite izbeliști ale istoriei și să-și deschidă zariști senine către fericirea vieții de dincoace și a celei de dincolo. Ea i-a 'nfrățit întru necazurile și primejdiile pe cari le-au îndurat cu resemnare îngerească pentru a se învrednicì de clipele de fericire ce sunt legate de orice luptă curată, de orice silințe desinteresate.

*) Conferință ținută la Teatrul Național din Cluj în 26 Februarie 1939.

Ea ne-a 'nchegat ca neam, fiindcă ea a fost înainte de-a fi neamul şi ne-a scos prin inspiraţiile şi poveţele sale la suprafaţa istoriei. Ea ne-a zidit Ţara, prin jertfa fiilor ei, fiindcă ea a fost înainte de-a fi Ţara în rotundele ei hotare de astăzi pe cari nime şi nimic nu le va mai clăti din temeliile lor.

Ea ne-a durat lăcaşurile sfinte, mănăstirile şi bisericile cari împodobesc pământul românesc dela o margine la alta a ţării, întinzând pe pereţii lor pânza învăţătoare a chipurilor de sfinţi, mărturisitori şi mucenici ai lui Hristos şi ai demnităţii neamului. Ea propoveduește dela răscruci de drum prin troiţe, iar de pe coperişurile caselor româneşti şi dela căpătâiul mormintelor noastre scumpe, prin cruci. Ea ne-a împărţit dreptatea înainte de a fi avut un minister al justiţiei – şi ea ne-a durat spitale înainte ca statul să se fi gândit la întemeierea unor asemenea aşezăminte de obştească ajutorare. Ea ne 'ncondeiază ouăle de Paşti şi împodobeşte lăuntrul caselor noastre. Ea ne-a 'nvăţat să plângem şi să ne bucurăm în viers, spre mângăierea şi întărirea noastră sufletească. Ea ne-a mânat să iscodim tainele buchilor în cari e închisă înţelepciunea dumnezeiască şi omenească de o potrivă. Ea, prin Biserica, una, sfântă, sobornicească şi apostolească, întru care s'a propoveduit, ne-a îngrijit sufletul înzestrându-l cu toate podoabele însuşirilor de cari e mândru ori ce Român adevărat şi rodnicindu-l pe toate tărâmurile vieţii.

Ortodoxia e evanghelia curată, neprefăcută şi neschimbată prin împuţinări sau adăogiri a Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ea e puterea de viaţă „spre mântuire tot celui ce crede." Şi neamul românesc a crezut; de aceea s'a mântuit prin ea.

*

Acum, dupăce am văzut ce este ortodoxia şi cari sunt rodurile lucrării ei în mijlocul neamului, să vedem ce însemnează renaşterea?

Renaşterea însemnează vieaţă nouă, înnoire, primenire, purificare. Există renaştere, şi 'n ordinea materială a lumii, ca şi în cea spirituală. Omul trupesc n'o vede decât pe cea materială, (că de 'nţeles n'o înţelege, în temeiurile ei, nici pe aceasta). Ci omul cel duhovnicesc, dacă n'o vede de-adreptul, o simte cel puţin şi pe-a doua.

Omul cel trupesc se aseamănă cu bătrânul Nicodim cel din Evanghelia Sfântului Ioan, care – curios să stea de vorbă cu Mântuitorul – a venit într'o noapte la Fiul lui Dumnezeu şi i-a grăit aşa: „Ravvi, ştiu că dela Dumnezeu ai venit învăţător, că nimeni nu poate face minunile pe care tu le faci, de nu va fi Dumnezeu cu dânsul." Răspuns-a lui Iisus şi i-a zis: „Amin, amin, grăiesc ţie, de nu se va naşte cineva de sus, nu va putea vedea împărăţia lui Dumnezeu." Zis-a către el Nicodim: „Cum poate omul să se nască fiind bătrân; au doară poate să între a doua oară în pântecele maicii sale şi să se nască?" Răspuns-a lui Iisus: „Amin, amin, grăiesc ţie, de nu se va naşte cineva din apă, şi din Duh, nu va putea intra în împărăţia lui Dumnezeu. Ce este născut din trup, trup este; şi ce este născut din Duh, Duh este. Nu te mira că am zis ţie: se cade vouă a vă naşte de sus. Duhul unde voeşte suflă; glasul lui auzi, dar nu ştii de unde vine şi unde merge; aşa este şi cu naşterea din Duhul." (Ioan 3, 2–8).

Bietul Nicodim, cât era de bătrân, dar înţelegea renaşterea copilăreşte. A doua naştere a trupului n'o înţelegea, nu şi-o putea închipui fiindcă n'a văzut-o nici odată; iar la a doua naştere a sufletului nu s'a gândit. Şi totuşi, aceasta este cu putinţă, cu vrerea lui Dumnezeu şi cu neîmpotrivirea omului. Şi naştererea şi renaşterea porneşte dela Dumnezeu. Omul o poate doar întârzia sau opri, prin împotrivire necugetată. Dar el o poate şi grăbi, spre fericirea sa.

Orice renaştere, orice înnoire, pornind dela Dumnezeu, este într'un fel o minune. Nu e oare o minune, că 'n fiecare primăvară înverzeşte codrul pe care-l desgolise toamna de podoaba lui? Nu e oare o minune, că din tulpina uscată şi îngropată 'n zăpada iernii cresc vlăstare nouă cari „la plinirea vremii" se 'mbracă 'n podoabe de frunze şi deschid potire de flori fermecătoare? Nu e oare o minune, că din grăunţele de grâu cari putrezesc şi „mor" – cum spune Evanghelia – răsar şi cresc firele svelte de iarbă, purtătoarele spicelor de aur din cari ne facem pâinea noastră cea de toate zilele? Dar mai ales, nu este o minune, că peste noapte, sau pe 'ndelete, oameni robiţi păcatului şi tuturor pornirilor rele, îşi schimbă cu desăvârşire vieaţa, iar sufletul lor încărcat de toate slăbiciunile ducătoare la pieire se innoieşte devenind lăcaş tuturor virtuţilor zămislitoare de fapte bune?

După cum în ordinea materială nu există o privelişte mai fermecătoare decât un codru sau un câmp renăscut, trezit la nouă vieaţă, aşa şi în ordine duhovnicească nu este privelişte mai frumoasă şi mai vrednică de minunarea noastră decât pilda unui suflet renăscut, întors la credinţa şi ascultarea de Dumnezeu şi la iubirea de oameni.

Purtătorul unui asemenea suflet este bun, îngăduitor, drept, milostiv, blând, săritor la bună treabă obştească. Un om cu care poţi pleca la drum, făcând tovărăşie încredinţată, fiindcă în sufletul lui vicleşug nu este. Cugetul curat, care-i este călăuza

L. Moldovan: Bunavestire

minţii, nu-l lasă să te poarte pe căile întortochiate ale curselor şi înşelăciunilor.

Tot ce face, face cu pasiunea celui ce iubeşte. Din inima şi din mânile lui nu ies lucruri de mântuială, ci lucruri de mântuire. Vieaţa lui e dintr'o bucată; îşi are stilul ei propriu, unitatea ei, rotunzimea ei ca a unei opere de artă. De aceea ea propovedueşte, cucereşte, converteşte. Cucereşte prin simpla ei înfăţişare sau desfăşurare, chiar fără vestiri gălăgioase, fără discursuri răsunătoare.

La luptă dreaptă nu şovăe; nu-l lasă să şovăe credinţa în ajutorul lui Dumnezeu, conştiinţa datoriei şi încrederea în armele duhovniceşti pe care le ştie din Epistola către Efeseni a Sf. Apostol Pavel, şi fără de cari armele din uzine sunt neputincioase.

El e treaz şi hotărât în orice împrejurare a vieţii; e fierbinte sau rece, nu căldicel ca Laodichenii pe care îngerul Domnului din Apocalipsă (3, 15) îi osândeşte aşa de cumplit. In mijlocul oamenilor şi al împrejurărilor nu se târgueşte, nu se dedă la compromisuri; de aceea nici nu se compromite. Eroismul acestei atitudini e împreunat cu riscuri, este adevărat. Dar ce însemnează riscurile faţă de tăria şi pacea conştiinţei sale curate întru care se adăposteşte ca 'ntr'o cetate!

Renăscutul e cel mai bun cetăţean şi al împărăţiei pământeşti şi al celei cereşti, fiindcă el ştie să dea „cele ce sunt ale Chesarului Chesarului şi cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu" (Matei 22, 21).

Şi acum, iubiţi ascultători, ce este renaşterea naţională? Ea este o funcţie a renaşterii religioase. Fiindcă credinţa religioasă a oricărui om sau a oricărei naţii determină fizionomia întregii lor vieţi. Religia e factorul hotăritor în formarea caracterului. Fără un caracter sobru, zidit pe principiile sănătoase şi nepieritoare ale legii noastre străbune care propovedueşte ascultarea de Dumnezeu şi de curăţenia cugetului, silinţele spre o viaţă curată şi fericită pentru individ şi obşte rămân dorinţe vagi, iluzii deşarte.

Religia nu alcătueşte un simplu compartiment izolat în palatul vieţii noastre. Nu; ci ea e duhul de viaţă, puterea spirituală care pătrunde şi purifică toate compartimentele vieţii omeneşti.

Deaceea omul credincios e om al datoriei – ori la ce treabă l-ai pune. Fiindcă nu lucrează numai după porunca ruşinii de oameni (din sfera căreia uneori poate evada), ci mai ales după porunca fricii de Dumnezeu, de-a cărui dreaptă judecată nu poate scăpa nimeni, nici inşii singuratici, nici naţiile.

Noi avem dreptul să ne bucurăm constatând că'n sinul neamului nostru se petrece un vădit

Icoană din Biserica Sf. Ilie, Bucureşti

proces de izbăvitoare renaștere religioasă. Dovadă laudabilul zor cu care credincioșii satelor și orașelor noastre se străduesc să-și înalțe cât mai frumoase lăcașuri de 'nchinare. Cine nu se 'nchină, nu jertfește pentru zidirea de biserici.

Dar fenomenul cel mai îmbucurător e că aceste lăcașuri sfinte nu rămân goale. Ele sunt pline în Dumineci și Sărbători - și 'n unele părți chiar în zilele de lucru - de mulțimea credincioșilor cari aleargă să se 'nchine la altarele strămoșești și să ia lumină din neapusa lumină a lui Hristos.

Știm că se găsesc și astăzi oameni cari nevăzând cele ce se petrec în jurul lor își văicăresc pesimismul spunând sau scriind la gazetă, că... „poporul nu mai este credincios și că lumea nu mai merge la biserică". Ceice vorbesc astfel, deobiceiu *ei* nu sunt credincioși și *ei* nu umblă la biserică. Fiindcă, dacă ar merge la biserică, ar avea prilejul să vadă realitatea și să se bucure de ea, nu să bocească închipuita scădere a credinței.

Și încă ceva: când ați mai pomenit atâtea foi și reviste religioase, ca 'n zilele noastre? Și când au mai consacrat cotidianele noastre politice pagini întregi vieții bisericești, așa cum consacră astăzi, săptămânal. Nu însemnează aceasta renaștere religioasă? Că dacă aceste pagini n'ar fi citite, editorii de gazete, cari îndeobște sunt buni negustori, nu le-ar tipări.

Incă odată deci: Să ne bucurăm de actuala renaștere religioasă a neamului, fiindcă ea este preludiul renașterii naționale peste tot.

Catedrala din Reims: Sf. Pavel

Renașterea obștii naționale însă nu se poate înfăptui decât prin înnoirea fiilor cari alcătuesc națiunea.

La ea nu se poate ajunge numai prin reforme politice, administrative, economice sau financiare, cu alte cuvinte numai printr'o operă de legiferare externă, ci printr'o adâncă convertire internă a fiilor neamului nostru la credința și ascultarea de Dumnezeu, la credința și ascultarea de Rege, la credința și ascultarea de interesele superioare ale națiunii.

Nu se poate înnoi și regenera o națiune fără înnoirea și regenerarea personală a fiilor ei, dupăcum nu se poate înnoi și regenera o pădure fără înnoirea și regenerarea arborilor cari o alcătuesc.

Deosebirea în această analogie stă numai în faptul, că arborii nu se pot ajuta între olaltă (decât în fabule...), câtă vreme fiii aceleiași nații se pot și se cuvine să se ajute, ca să renască într'o ființă comunitară nouă și plină de viață.

Această grandioasă operă de renaștere națională n'o poate înfăptui de cât ortodoxia, dreapta noastră credință, ale cărei puteri miraculoase au fost atât de verificate în trecutul neamului. Ea, fiindcă ea a legănat cu iubire de mamă pruncia neamului nostru, ea l-a purtat de mână și l-a crescut până la vârsta bărbăției și ea l-a scos la limanul strălucitor al unității întru care viețuește astăzi. Dar ortodoxia este factorul hotărâtor al renașterii naționale și pentru pricina, că ea e singura lege creștinească, singura credință care propoveduește adevărul că națiunile sunt realități lăsate de Dumnezeu, nu abstracțiuni zămislite de mintea omenească și supuse capriciilor acesteia. Câtă vreme alte religii (catolicismul) nu au în vedere, decât marea colectivitate a umanității, în care se topesc națiunile și indivizii cantr'o mare amorfă și fără de sfârșit, sau apoi (protestanții) nu văd în națiune decât o adunătură de indivizi, cari lepădând ideia de dogmă, viețuesc - fiecare după îndemnurile credinței sale subiective.

Ortodoxia crede în reala și justificata existență a națiunilor, existență consacrată și cu prilejul pogorării Duhului sfânt peste Apostolii lui Hristos, când aceștia au primit darul de a grăi în osebitele limbi ale neamurilor adunate la Ierusalim pentru praznicul Rusaliilor. Dacă Duhul sfânt ar fi vrut să tăgăduiască îndreptățirea existenții națiunilor și limbilor, ar fi dat osebitelor nații adunate la Rusalii puterea de a înțelege propoveduirea apostolilor într'o singură limbă. De aceea nici

nu există o limbă sacră propriu zisă, ci există numai o evanghelie sacră, care se poate vesti în orice graiu omenesc.

Această concepţie a ortodoxiei explică şi tradiţionala toleranţă a neamului românesc faţă de alte naţii. De-aci adevărul aproape unic în istorie, că neamul nostru n'a umblat să capteze şi să desnaţionalizeze prin prigoane şi silnicii pe fiii altor naţii. N'a închis, n'a schinjuit, n'a tras pe roată şi n'a ars pe rug pe nime pentru limba sau legea lui. Dacă totuşi neamul românesc a înghiţit în sînul său şi elemente de obârşie etnică străină, aceasta s'a întâmplat pe urma puterii lui de asimilare, pe urma acelei nesfârşite bunătăţi care-i e parte organică a sufletului lui şi care mai curând sau mai târziu cucereşte irezistibil. Câtă vreme neamul românesc a avut o soartă tocmai întoarsă în istoria sa: a fost prigonit până la moarte de alte naţii pentru legea şi limba lui. Poate de aceea şi-a şi iubit aşa de mult aceste comori preţioase ale sufletului. Căci desfid să se găsească în istorie un neam care să aibă atâţia mucenici ai legii şi ai limbii naţionale, câţi a avut neamul românesc. Mucenici de toate stările şi de toate chemările: dela Voevod şi Vlădică până la marea oaste a robilor legaţi de glia strămoşească.

Incă odată deci: ortodoxia recunoaşte şi cinsteşte justificata existenţă a naţiunilor, cu însuşirile lor osebitoare, cu limbile lor, cu datinile lor, cu toată comoara culturii lor, pe care-o promovează şi-o fructifică. Prin aceasta ortodoxia nu-şi scade ecumenicitatea şi nu-şi sminteşte puritatea originară. Dupăcum lumina soarelui tot solară rămâne, chiar când trecând prin stropi de apă se răsfrânge şi se arcueşte 'n curcubeu.

Neamurile pământului sunt florile marei grădini alui Dumnezeu. Flori de osebite culori şi răspânditoare de osebite miresme. Aşa le-a lăsat Dumnezeu şi-aşa se cuvine să fie lăsate a vieţui, împărtăşindu-se fiecare din hrana pământului şi din lumina şi căldura soarelui, până la sorocul sfârşitului lor hotărit de voia Părintelui celui din ceruri.

Asta fiind concepţia ortodoxiei despre naţii, Biserica ortodoxă stă cu căldură de mamă iubitoare lângă fiecare din ele. Ca şi 'n trecut, ea stă cu căldură şi astăzi mai ales lângă neamul românesc, ajutându-l şi binecuvântându-i strădaniile de renaştere şi de înzdrăvenire, pentru a-şi împlini marea misiune în această parte a lumii. Ea va povăţui şi mai departe pe fiii naţiei româneşti să păzească „unirea Duhului întru legătura păcii" (Efeseni 4, 3) întărindu-şi frăţia întru silinţe şi devotamentul până la jertfă în slujba obşteştilor foloase.

Odorul

Ea nu va 'mpărţi şi nu va iubi pe fiii neamului nostru nici după stări, nici după chemări, nici după vârstă; nici după obârşie, nici după îndeletnicire, nici după generaţii. Toţi îi sunt la fel de dragi. Pe toţi îi cheamă cu aceeaş dragoste la căminul cald al marei familii care este Naţia. In sinul acestei familii fiecare-şi are rostul său şi cinstea sa, ori unde ar fi pus cu slujba. Cinstea nu i se cuvine cuiva pentru înălţimea stării lui, ci pentru credinţa cu care-şi împlineşte slujba, oricare ar fi ea.

Prin ascultare şi slujire lui Dumnezeu, Regelui şi Naţiunii ne vom renaşte într'o obşte nouă şi fericită. Aşa ne 'nvaţă Evanghelia lui Hristos, Domnul nostru, ca şi viaţa Lui trăită 'ntre oameni. Prin ascultare şi slujire, nu prin trufie şi cuget răsvrătit. O singură semeţie şi-o singură răsvrătire este încuviinţată şi sfătuită: cea împotriva păcatului. In faţa păcatului da, să stăm semeţi şi împotriva lui să ne răsvrătim cu toată puterea, ca biruindu-l să luăm „cununa vieţii" făgăduită de Hristos ostaşilor săi. Nime să nu cugete întru inima sa că ascultarea şi slujirea ar umili pe om. Nu; căci rânduiala acestei lumi şi a celei viitoare întru ascultare zace. Ascultă „cei mici" de „cei mari", iar „cei mari" de poruncile grijei de „cei

mici"; ascultă supuşii de Rege, iar Regele de grija şi buna oblăduire a supuşilor săi dragi — şi toţi ascultăm de Dumnezeu şi-i slujim Lui.

In duhul slujirii isvorîte din conştiinţa frăţiei noastre întru Hristos şi întru Naţie ne vom uni silinţele, Rege şi popor deopotrivă, pentruca aceste silinţe să rodească viaţă nouă, în Ţară nouă.

*

Suntem în ajunul praznicului în care vom cinsti după cum se cuvine împlinirea unui an dela promulgarea noii legi de temelie a vieţii noastre naţionale. Dar suntem şi în preajma primăverii. Incă de pe-acum ne legănăm, în gând, privirea 'mbucurată, peste întinsul şesurilor şi colinelor natale cari se vor trezi la viaţă nouă. Cu credinţă în ajutorul lui Dumnezeu şi cu încredere în puterile neamului aşteptăm muncind şi muncim aşteptând şi primăvara vieţii noastre naţionale. De aceea cântăm astăzi cum am cântat ieri şi cum vom cânta mâine în duhovnicească tovărăşie cu poetul (I. Lepădatu):

Lăudaţi-l că e mare Dumnezeu
Ce-a păzit cu mână tare pe Român
Poporul Său.
El din veci ne-a fost părinte şi stăpân;
Nici de astăzi înainte n'o să uite
Pe Român!

Drum spre vârfuri

de G. AL. ORIŢĂ

Alergam zănatic pe poteci de gând
Spre 'nălţimi alpestre să despic azurul
Şi de-atâta goană după zări, plângând,
Mă culcam pe slava ce-o 'nghiţea 'mprejurul.

Jos la poale munţii, prăbuşite burguri,
Clocotind de vuet, adânceau abisuri...
Numai despletirea vastelor amurguri,
Aşternea tăcere peste culmi de visuri...

In oglinzi de ape, din adânci fântâni,
Se 'nnecase cerul împânzit cu plauri
Şi creşteau din noapte lespezi de furtuni,
In singurătatea asprelor coclauri.

Dar pe coaste brazii, lenevite străji,
De zoreai cetatea verde să o 'nfrunţi
Răspândeau prin cetini aromate vrăji,
Urcând din prăpăstii tăinuite frunţi.

Sus, mai sus, poteca răsfrângea largi cute
Şi ascunse 'n grabă pe sub sure stânci,
Tresăreau prin vise, adormite ciute,
Muşcând spaima zilei 'n somn uşor pe brânci...

Imi curgeau pe suflet zările şivoiu
Ş'alergam într'una, neştiind ce voiu
Când ajuns pe vârfuri năzuiam azurul
Mă topeam în slava ce-o 'nghiţea 'mprejurul...

NOCTURNĂ

de I. V. SPIRIDON

Din noaptea grea, cu norii 'ntinşi — năvod —
Tristeţea — cânt de moarte — nu ştiu cine
Mi-o sue 'ncet, de-mi freamătă prin vine
Ca 'n cimitir ecouri de prohod.

Peste prundişuri — unde cristaline —
Mii de pârae plânsul şi-l înnod;
Şi parcă, toate, nu din ţărmuri rod,
Ci, ca tristeţea, lacom rod din mine.

Tremurătorii plopi — viori de vânt —
Şi-au început străvechiul lor frământ,
Dar, poate vrând să-mi mângâe durerea.

Din smoala nopţii au desprins un svon
Că iarăş luna, sus pe-un nor — amvon —
Va predica întinderii Tăcerea.

PSALM

de GRIGORE POPA

Am pornit pe drumuri deschise către Tine,
Adulmecându-Ţi duhul prin pulberi şi lumini,
Am izbucnit cu nourii spuzelor din mini,
Altoind vlăstare în crăcile streine.
Crezând că eşti aproape de stingerile serii,
M'am vălurit în apa luceferilor blânzi,
Am aşteptat zadarnic din toacă pân' la prânz
Să-Ţi plimbi făptura albă prin stelele vederii.

Gândurile flăcări le-am ridicat atuncea
Ca să-Ţi cuprind suflarea în limbile de pară,
Că o aduc aproape de inimă şi iară
Să-mi taiu în nesfârşire semnele şi crucea.
Tot mai afund strigarea prin hăuri luneca
Ca să-Ţi aducă vestea plângerilor mele,
Căci focul mistuise pumnul de surcele
Şi umbra mare-a lumii din nou mă 'ntuneca.

Din taina Ta împărtăşeşte-mi tâmpla
Cu sărutarea lină a harului ceresc
Şi nu mă mai lăsa, Părinte, să tânjesc
In umbră după dreaptă mila Ta şi simpla
Binecuvântare s'o simt în mine cum se iezuieşte;
Acolo unde iarba fiarelor sporeşte
Samănă din raiul Tău o floare
Şi dă-i lumină, Doamne, să crească pân' mă
[doare!

LA ALBA-IULIA

de D. E. NICOARĂ

S'au împlinit 20 de ani, de când înaintașii noștri s'au adunat în cetatea dela Alba-Iulia, care a strălucit de gloria românească sub Mihai Viteazul și a plâns lacrimi de jale amară la frângerea pe roată a lui Horia, 20 de ani dela Unirea cea sfântă și pe vecie legată aici.

Cei 20 de ani însă, în loc să aducă și solidaritatea și unirea sufletească dela Nistru pân' la Tisa, au trebuit să vadă cea mai oarbă neunire dintre fii aceluiaș neam; tatăl a ajuns certat cu fiii săi, frate cu frate și vecin cu vecin, să trăiască în ceartă și chin, tinerii cu bătrânii în cumplite dușmănii.

Această oarbă neunire din cei 20 de ani trecuți a făcut să ajungă munții noștri seculari pustiiți de securea streinismului; ea a făcut să se instreineze toate bogățiile blagoslovitului pământ străbun; ea a făcut să ajungă pe mâini dușmane toate isvoarele de câștig dela țară și orașe; ea a făcut să răsară pe holda de aur a credinței strămoșești toată pălămida și buruiana sectelor pocăite.

Dacă în cei 20 de ani trecuți cineva avea curajul să-și închine munca și credința, jertfa și viața binelui obștesc românesc, nu era luat de nimeni în seamă, era pus la o parte sub obroc, iar dacă trăgea clopotele în dungă prevestind primejdia ce se apropie de toți, acela era declarat nebun.

Dumnezeu însă nu lasă să piară pe cei ce-iubește.

Din dragostea Lui mare și ca o răsplată pentru sufletul marilor noștri strămoși, cari sub steagurile lui Mircea cel Bătrân, ale lui Ștefan cel Mare și Sfânt dela Putna, ale lui Mihai Viteazul, ale lui Carol I și ale lui Ferdinand întregitorul de Neam, au sângerat, apărând crucea lui Christos, ne-a trimis un isbăvitor înțelept, care ne-a văzut suferințele și ne-a înțeles boala ce ne-a cuprins și care ca un doctor cu putere magică, vrea să ne vindece.

Ca un isbăvitor ne cheamă din suferințe la sănătate, din moarte ne chiamă la viață nouă, din rătăcire ne scoate la credință, din ceartă ne chiamă la unire și pace.

Este M. S. Regele.

Pe acesta să-L ascultăm, glasul Lui să-l auzim, credința Lui s'o urmăm, porunca Lui s'o îndeplinim drumurile Lui să le bătătorim.

Ionescu-Varu: M. S. Regele Carol II. (basorelief)

Să ne aducem aminte de Evanghelia dintr'una din duminicile trecute, care ni-se potrivește și nouă celor de azi.

Suntem și noi risipitori și rătăciți. Risipit-am 20 de ani, ca fiul risipitor, partea noastră cea mai sfântă din moștenirea bogată ce ne-au lăsat-o cei optsute de mii de eroi, cari s'au jertfit, ca și Domnul Christos, pe crucea mântuirii noastre din jugurile robiilor streine.

Rătăcit-am 20 de ani prin deșerturile pustiirilor sufletești, lepădându-ne de crucea Lui Christos, de mormintele părinților, de vatra familiei, de cântecul doinelor, de vraja jocului românesc, de legile și datinele străbune, de farmecul portului național.

Risipit-am şi am rătăcit 20 de ani şi, vai, ce cumplit am sărăcit!

Dar să ne întoarcem, ca fiul cel rătăcit din Sfânta Evanghelie şi ca el să zicem:

Ne vom întoarce la tatăl nostru şi noi, la tatăl tuturor Românilor, la Regele nostru al tuturor şi-I vom zice:

Părinte preabunule, greşit-am înaintea cerului şi a Măriei Tale, iartă-ne!

Noi ştim că inima Ta pururea e deschisă pentru fii neamului Tău. Noi ştim că din pruncia Ta regească neîncetat Te-ai străduit să faci bine pentru noi.

Noi ştim că erai abia tânăr şcolar când ţi-ai oferit avutul tot, adunat ban cu ban, pentru ridicarea alor trei şcoli mari pentru românii mici din Muntenia, Moldova şi Dobrogea.

Noi ştim că erai încă Prinţul tânăr, când din dragoste faţă de noi ai întemeiat Fundaţiile Culturale „Principele Carol" pentru luminarea Neamului, prin cultură.

Noi ne amintim cu mândrie de avântul ce ai dat Măria Ta aviaţiei române, marinei româneşti, oştirei şi ofiţerului român şi nu vom putea tăcea fără de-a spune gândul plin de dragoste de Neam şi Ţară, pentru asigurarea viitorului prin înfiinţarea pregătirii premilitare şi a Străjii Ţării, pentru a întări pe cei mici şi a-i îndemna pe toţi pe calea cea bună.

Tot Măria Ta ne chemi şi acum pe Frontul Renaşterii Naţionale, la o nouă viaţă luminoasă şi plină de înălţare.

Măria Ta ai strigat apelul şi iată se prezintă ţara toată, Neamul întreg răspunde la apel.

Te iubim şi Te ascultăm cu credinţă şi cu putere ca pe înţeleptul nostru Suveran, care Te rogi pentru toţi, Te gândeşti la toţi, munceşti şi suferi pentru toţi, pentru toată ţara, pentru neamul întreg. Toţi suntem ai Tăi, toţi Te ascultăm şi Te urmăm, suntem alături de Măria Ta pe Frontul cel mare. Şi aici, în Cetatea gloriosului Mihai şi a lui Ferdinand, şi pe pulberea sângelui mucenicilor am făcut legământ nou, de-a lupta pentru Hristos, Rege şi Neam.

Svon de primăvară

de EMIL ZEGREANU

A trecut aseară
Vântul pela noi,
Şi-a trezit câmpia
In foşnet de ploi.

A spălat rugina
Depe faţa firii,
Şi-a sădit în glie
Taina primăverii...

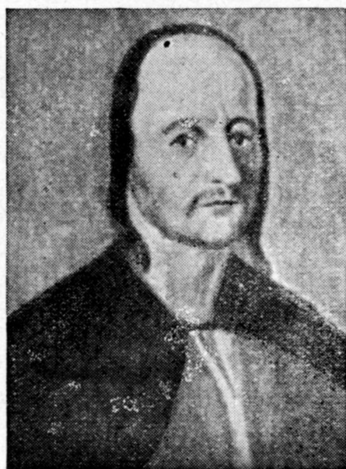
Svon de primăvară
Creşte 'n ghiocei,
Şi zâmbesc pe ramuri
Mugurii, cercei.

Florile îşi scot
Haina iar la soare,
Fluturi de lumină
Incearcă să sboare.

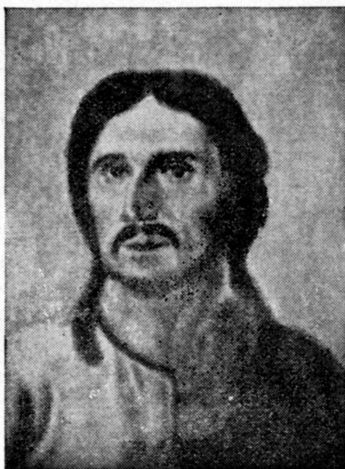
Greierii întind
Struna pe chitară,
Licuricii-aprind
Stele 'n iarba rară.

Cerul se răstoarnă
Intr'un strop de rouă,
Şi totul renaşte
In vieaţă nouă.

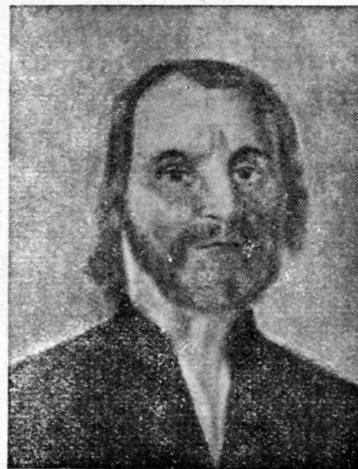
Sufletu-mi aleargă,
Sprintenă albină,
Şi pe-altarul zării
Cucernic se 'nchină.

Horia

Cloşca

Crişan

ILARIE CHENDI *)

de HORIA TECULESCU

Bustul lui Ilarie Chendi, ridicat la Sighișoara din inițiativa d-lui Horia Teculescu

S'au împlinit 25 de ani dela moartea celui mai luminat fiu ai județului nostru: Ilarie Chendi.

Amintirea lui am crezut nimerit s'o inviem, în veșnicia bronzului, astăzi, când serbăm 20 de ani dela întregirea neamului.

La zile mari, să pomenim oamenii mari, căci ei le-au prevăzut, ei le-au pregătit, ei s'au jertfit pentru ele.

N'a fost un sol al vremilor de-acum cel care, disprețuind vechile granițe, a trecut Carpații fără pașaport, sărutând cu bucuria expatriatului, pământul țării românești?

El a dus acolo, la București, alături de Goga, solia durerilor de veacuri, mândria Ardealului ce nu vrea să 'ngenunche și neșovăitoarea nădejde în ziua de mâine, în ziua mântuirii, de acum 20 de ani.

Fiul preotului Vasile, din Dârlos, s'a născut la 14 Noemvrie 1871. A 'nvățat carte mai întâi la școala din sat, iar la 1884 il găsim în cl. II a liceului din Sighișoara, pe care-l termină în 1891. Cei mai frumoși ani i-a petrecut Chendi în orașul nostru. Zilele de sbucium ale adolescenței și clipele lungi de visare ale tinereții, neintrerupta sbatere de-a afla tainele existenței și ispita zărilor necunoscute, nemărginite și veșnice, în minunatul revărsat de zori al vieții.

Urmează teologia la Sibiu și literele la Budapesta, apoi câțiva ani de gazetărie și sufletele strâmte, care-i tăiau avântul, l-au împins peste Carpați. In toamna anului 1898 ajunge bibliotecar la Academia Română, unde rămâne până la 1913.

La 1893 a publicat un volum de versuri, apoi nuvele, povestiri, traduceri, proză politică și studii literare, adunate în cele 5 volume de critică. A contribuit la mișcarea de regenerare literară dela „Semănătorul" și dela „Luceafărul", la intemeierea societății scriitorilor români și a îngrijit editarea mai multora dintre clasicii noștri.

Timp de 15 ani a fost străjer neclintit la porțile literaturii. Astfel și-a 'nțeles el rostul: „Criticul este paznicul treaz la castelul frumosului, unde mărunții, sterpii și banalii nu au ce căuta." In haosul literar de atunci, el a repetat strigătul lui Maiorescu: Inlături! Inlături cu cei lipsiți de ta-

Milița Petrașcu: Desen

*) Cuvinte rostite cu prilejul desvelirii bustului, în 1 Decemvrie 1938, la Sighișoara.

lent, cu plantele exotice, cu pedagogii literari şi cu semiliteraţii.

Admirator al peoziei poporane, apărător al tradiţionalismului sănătos, el a luptat în contra mercenarilor şi industriaşilor condeiului. Ochiul lui ager a deosebit pe imitator de scriitorul original, a urât „corul papagalilor", a simţit precis graniţa între artă şi banalitate, a duşmănit pe reclamagii, spunând lămurit: „reclama în literatură e cârja cerşetorului".

Harnic cercetător literar, Chendi a fost într'o vreme cel mai temut critic al nostru. Intr'un stil de eleganţă sobră, cu biciul ironiei, marea armă de purificare, el a isbit fără cruţare în negustorii artei, ţintuindu-i cu argumente răstignitoare.

Era un răsvrătit: „Monotonia asta mă osteneşte, îmi apasă pleoapele... Fereşte-mă, Doamne, de proşti, că de ceilalţi mă voiu păzi eu".

Adorator al clarităţii scrisului şi al sincerităţii în artă, îşi fixa răspicat gândurile: „Arta şi literatura au preţ numai când, pornind din vieaţă, deşteaptă vieaţa."

In starea de atunci a literaturii, vedea mai mult rostul negativ al criticei, pulverizând, în lupte neîntrerupte, o inteligenţă sclipitoare şi o mare energie de polemist. Criticul, zice el, e un fel de veghetor, călău, dacă vreţi, al literaturii. El va spune totdeauna adevărul, fără cruţare, chiar poeţilor adevăraţi, va lupta contra versificatorilor fără valoare, contra vânătorilor de succes, a diletanţilor grandomani, a artiştilor negustori.

In scrisul său presară cugetări şi îndemnuri: „Muncind, trăeşti, şi trândăvia te duce la dezastu. Prin muncă te apropii de natură, de adevăr şi inactivitatea depărtează de realitate. Preamărind munca ai rostit cea mai frumoasă rugăciune. Eu cred în muncă mai mult ca 'n şoaptele cereşti. Şi o alinare mai dulce nu găsesc ca 'n puterea de muncă."

Suflet adânc, cu rădăcinile înfipte până 'n miezul fiinţei neamului, el prevedea viitorul nostru strălucit: „Literatura, e ca şi pământul acestei ţări. Frumos pământ, bogat pământ! Dar, cultivat în pripă şi cu o îndemânare ce nu întrece pe cea primitivă, el nu produce decât o parte din tezaurul de roade ce poartă în sân. Veni-va însă vremea când dragostea pentru pământ va creşte, când fiecare colţ al întinselor câmpii va fi prefăcut în grădină, când munca se va săvârşi cu sistem şi bunele însuşiri ale celor ce muncesc se vor înmulţi. Atunci vom intra în rândul popoarelor apusene, o ţară bogată c'o literatură bogată."

Conştient că stropii lui de sudoare sunt boabele de grâu ale eternităţii, privea senin înainte: „Auzim cum cade câte un brad în munte, cu sgomot lung, isbit de stâncă. Vedem cum moare câte un om de seamă, şi 'n urma lui plânsete... câteva ecouri, apoi tăcere. In jurul bradului căzut cresc flori... şi tineri brădui îşi ridică frunţile în răriştea pădurii. Iar omul de seamă doarme pe veci, numai gândurile lui trăiesc în faptele săvârşite."

Altădată era cuprins de nelinişte, gândindu-se la nerecunoscătoarea mulţime, care despoae pe om de ce are mai bun, dar cunoaşte, totuşi, un altar, în faţa căruia se opreşte şi se 'nchină: altarul veciniciei.

*

Icoana ta de lumină o atârnăm astăzi la altarul eternităţii, de aceea, poţi dormi în pace, iscusitule răspânditor al dragostei de carte românească.

Alături de zidurile vechi, pe lângă care ţi-ai petrecut tinereţea frământată, a răsărit un neam nou, care a scăpărat adesea în gândurile tale.

Lucrând pământul mai cu dibăcie şi arând până 'n adâncuri sufletul neamului, iată ţi-am împlinit visul: suntem o ţară bogată, cu o literatură înfloritoare, cu un stăpân înţelept.

Viitorul ne-apare desluşit, ca o cărare luminoasă spre mari înfăptuiri de cultură.

Chipul tău, înălţat aici, pe marginea Târnavei, va priveghea să mergem mereu pe drumul cel drept, căci „scris este în legea firii ca vorba minţită să se spulbere", dupăcum însuţi ai spus, carele, grăind adevărul, vei rămânea aici dealungul veacurilor şi nici o furtună a vremii nu te va putea smulge, niciodată, cum neclintit va străjui pe aceste plaiuri neamul tău, acum şi pururea.

MI-E DOR...

de Pr. TEODOR CICEU

De vremi cu zile bune, fără pată
Mă 'ncearcă azi un dor nestăpânit,
Mi-e dor de satul meu iubit
Şi de povestea lui nevinovată.

Mi-e dor de şezători cu veselie,
De tainica ieşire pe 'nserat,
Mi-e dor, mi-e dor de tinerii din sat
Şi de bătrânii lui de omenie.

Aici... trăiesc strein şi 'ngândurat
Şi zidurile mă privesc cu ură,
Ce bine e la noi în bătătură!
Ce bine-i să trăieşti la tine 'n sat...

COPII NIMĂNUI SAU:

INGERI IN LANȚURI

de GRIGORIE T. MARCU

Reynolds: Prietini

Toate inoirile pe cari istoria le-a inregistrat cu laudă, au purces dela tineret sau au inceput cu tineretul. Renăscătorii de neamuri din ale căror planuri izbăvitoare lipseşte tineretul, nu vor izbuti in vecii vecilor să realizeze altceva decât nişte morminte văruite pe dinafară, iar înlăuntru pline de-o putreziciune sufocantă.

Faptul îşi are explicaţia lui. Tineretul nu rămâne niciodată păgubaş de pe urma rupturii violente cu un trecut discutabil, fiindcă nu el este creatorul lui. Inima generaţiilor tinere, neapucând să se aservească stricăciunii înconjurătoare, e orişicum şi oricând mai bucuroasă de-o aerisire radicală a vieţii publice, decât aceea a bătrânilor. Aceştia deobiceiu s'au acomodat şi se simt destul de bine în atmosfera dubioasă în care şi-au cheltuit energiile. Aşa că rigorile unei purificări – şi purificarea e totdeauna riguroasă – ii ating altfel decât pe tinerii cari abia-şi încep viaţa.

In afară de asta, tineretul – cu excepţia celui desvlăguit – are ambiţia de a-şi creia un stil nou de viaţă, cu care să intre în istorie şi care să dee roadele râvnite de tâmpla-i înfierbântată. Cine ţine cont de acest adevăr, acela are toată simpatia şi adeziunea lui entuziastă. Neprihănirea nativă a sufletului tineresc se doreşte după o viaţă curată ca roua şi senină ca un zâmbet. Mântuitorul nostru Isus Hristos s'a servit de pruncii aduşi la El pentru binecuvântare, ca să ilustreze în chip concret ceeace cerea dumnezeiasca-I propovăduire dela fiii oamenilor: inimă curată, suflet neprihănit ca raza soarelui.

Prăbuşitoarele evenimente petrecute în vremea noastră, ne-au arătat din belşug, cred, că revoluţiile pacinice şi durabile nu se pot face decât cu participarea tineretului. Nu voiu să dau exemple de peste hotare, câtă vreme însaşi renaşterea naţiunii române, pe care o petrecem actualmente, confirmă până la evidenţă acest adevăr. Suveranul nostru a sesizat importanţa covârşitoare pe care o are tineretul ca factor de regenerare naţională şi l-a pus la treabă. Inţeleg prin aceasta nu faptul că i-a cerut participarea la purtarea treburilor obşteşti. Nu aceasta-i esenţialul. Nu aceasta reprezintă supremul gest de atenţiune pe care cei vârst-

Lebrun: Mama şi fetiţa

nici il pot avea faţă de lujerii neamului, ci asigurarea unor condiţii optime de viaţă entuziastă şi însorită. Ori aceasta se face prin educaţie, printr'o delicată purtare de grije tineretului, care să se facă simţită zi de zi, care să nu se ruşineze a-i privi lipsurile în faţă şi să nu zăbovească a i le direge cu toată tragerea de inimă. Intr'o societate cu moravuri aproximative, tineretul trebueşte în primul rând apărat de primejdiile cari se pun deacurmezişul desvoltării sale fireşti. Curăţenia sa nativă nu ajunge ca să le ţină piept cu succes totdeauna. Deaceea asistenţa desinteresată a celor cu experienţa vieţii trebue să fie pururea gata a i se oferi spre călăuzire în cele bune.

Cred că pentru creşterea corectă a tineretului familia este mult mai periculoasă decât strada. N'am văzut niciodată deprinderi rele câştigate în familie, pe cari să le corecteze strada. In schimb, sunt foarte sigur că o deprindere rea adunată de pe stradă se anulează totdeauna în familie, dacă părinţii sunt oameni la locul lor. Inrâurirea familiei asupra sufletului copiilor este mai covârşitoare chiar decât cea a şcoalei. Deaceea grija pentru tineret trebue să înceapă dela reabilitarea vieţii familiare care la noi – onoare excepţiilor – boleşte cumplit.

Ştefan Dimitrescu: Maternitate

Nesinceră şi convenţională, legătura dintre soţi inseamnă începutul decadenţei unui neam. Când capul familiei e un „fraer" şi femeia o spulberată fără nici o credinţă şi fără pic de ruşine, copiii – dacă mai sunt copii într'o asemenea casă – sunt pierduţi şi pentru viaţa de-acum şi pentru cea de-apoi. Ei işi organizează o concepţie despre lume şi viaţă care nu poate fi altceva decât o copie a ceeace văd că se petrece în casă, căci doar de-acea sunt „puiul tatii" şi „bibicul mamii".

Datoria de frunte a părinţilor e să facă din pruncii lor oameni cu frică de Dumnezeu, cu dragoste de neam, muncitori, cinstiţi şi drepţi întru toate.

Când familia dezertează dela datoriile ei, autoritatea de stat trebue să intervină şi să se substitue părinţilor naturali ai copilului. Şi oricare autoritate care se vrea renăscătoare de neam face acest gest de protecţie a copiilor, pe cari părinţii i-au scăpat automat de sub supravegherea lor prin simplul fapt, că n'au fost la înălţimea chemării de cari i-a învrednicit Dumnezeu şi legile omeneşti. Un părinte care-şi iubeşte odrasla cu adevărat, tremură pentru viitorul lui şi merită cinstea de-a nu fi tulburat de nimenea în îndeplinirea obligaţiunilor sale educative. Ceice fac altfel, trebue să simtă până la sânge corectivul biciului legii.

Un caz de-o barbarie neînchipuită, ca cel petrecut la 'nceputul lunii Februarie a. c. în Capitală, cred că-i suficient să astupe gurile tuturor celor ce se şifonează şi se burzuluesc foarte când le reaminteşti că datoria lor de oameni integri nu se limitează numai la aducerea pe lume a unui prunc.

Artista de varieteu Fifi Păunescu înainte cu şase ani a ajuns mamă. Prin ce împrejurări, numai Dumnezeu şi vecinii ştiu – şi magistratul care instrueşte afacerea. Copila cu nume atât de frumos – o chiamă Mariana – creşte ca vai de capul ei între o mamă uliţarnică şi petrecăreaţă şi între bunica ei cerşetoare. Dela o vreme, Mariana a început să devină o povară pentru şanteza Fifi. Cum? Dumnezeu ştie, căci Fifi nu prea avea năravul să dee pe-acasă. Destul că dela o vreme, copila a dispărut. Mahalaua s'a alarmat. S'au făcut denunţuri. A intervenit justiţia, care purcezând la o descindere inopinată în casa cu mistere, a găsit pe biata copilă ferecată cu funii, plină de răni şi gata să-şi dea duhul. Mama criminală o maltrata zilnic, aprindea focul în sobă şi înfunda coşul, o lega pe fetiţă burduf, o încuia în camera plină cu fum şi apoi pleca uşurată. Când procurorul de

serviciu i-a desfăcut legăturile și a luat-o în brațe, Mariana era complectamente năucită.

Mă gândesc ce trebuie să se fi petrecut în creerașul acela de șase ani, care nici nu-și dădea seama că mai sunt și alți oameni pe lume înafară de sălbateca ei mamă?.. ce-ar fi devenit Mariana după o asemenea copilărie căznită dacă mama ei nu isbutea s'o suprime? Poate că ar fi ajuns pe mâna justiției fiindcă și-a maltratat mama doborâtă de bătrânete și de netraiu și lumea ar fi protestat și ar fi bătut-o cu pietre, fără să-și dea răgaz să cerceteze *de ce* Mariana a devenit fiară...

Ingrozit de nelegiuirea artistei Fifi, am schimbat îndată numele pisicii cu care se joacă băețașul meu. Fiindcă biata Fifinel, care-și ocrotește puii cu o dragoste exemplară, nu poate purta numele unei criminale.

Fata artistei Fifi Păunescu nu-i singurul *înger în lanțuri.*

Undeva prin Banat, a fost descoperit sub patul unei Magdalene care n'a avut curajul pocăinței, un băiat de 15 ani care cântărea exact 15 kilograme și care lumina soarelui nu a văzut-o niciodată.

Sunt fapte recente!

Oricât ar părea de necrezut, ele s'au petrecut aievea. Orice calificativ e neputincios să le înfiereze cum se cuvine. Dobitoacele nu fac așa cu puii lor. Cel mult și-i mănâncă, dar nu-i martirizează. Numai mintea tăbărâtă de satanism a omului poate concepe asemenea nelegiuiri cari sunt o rușine pentru veacul nostru.

Ce-i de făcut?

Mai multe mame bucureștene au cerut în scris justiției să le-o dee pe Fifi Păunescu s'o judece ele, să-i scoată ochii și s'o lapideze.

Nu! Fiindcă în chipul acesta n'ai distrus „tipul" Fifi Păunescu, ci numai pe criminala în chestiune. Ori numai cu atâta, n'ai curmat răul cel cu multe capete.

Regele Românilor a dat copiilor neamului „Straja Țării". Să-și ia această înjghebare tinerească sarcina de-a cerceta vieața familiară a voinicilor ei. Are doar la dispoziție atâtea mijloace pentru a câștiga încrederea copiilor și a-i face să spună totul de bună voie. Unde nu isbutesc comandanții, să intervină duhovnicii. Să se alcătuiască fișe individuale și confidențiale. Să se facă vizite inopinate la domiciliu. Și în sfârșit, să se născocească tot felul de procedee pentru cunoașterea vieții intime a copiilor și a apropiaților lor. Familiei de azi, trebue să-i retragem încrederea pe-un timp oarecare, fiindcă nu mai poți avea încredere într'o casă prefăcută 'n temniță și 'n cimitir de desfrăbălarea care se obrăznicește pretutindenea.

O țară în care copiii sunt îngeri captivi, n'are dreptul să trăiască!

In scrânciobul lunii*)

de EMIL ZEGREANU

Ca un ghiem de raze - un miel
Paște pe răzoare,
Și-i surâde un ghiocel
Ca un strop de soare.

Se oprește pe la flori
Să le afle taina,
Și se miră 'n ce culori
Lii-țesută haina.

Și în cale i se 'ntind
Lespezi de lumină,
Și ascultă, tresărind,
Liniștea deplină.

Urmărește vre-un cocor
Ce-l înghite zarea,
Când prin văi ca un sobor
Plânge înserarea.

Și botul de catifea
Și-l scaldă în rouă,
Și se sperie când vre-o stea
Taie bolta 'n două.

Prin frunzișul mătăsos
Gânguresc lăstunii,
Și îl leagănă duios
In scrânciobul lunii.

RUGĂ

de ZOE RIPEANU

De oare ce lași seara să poarte văluri sfinte
Pe fața apei sure ș'a cerului pălind,
Aștept și eu o pace nespusă în cuvinte
S'adoarmă griji de viață ce 'n umbră mă cuprind...

Acum aprinzi luceferi pe bolta 'ntunecată
Și proslăvești tăcerea cu triluri argintii,
Trimite Domn al Lumii o voce intr'aripată
Să-mi deslușească taina grozavei vecinicii...

Iar ziua când se naște din neguri pieritoare
Și râde darul vieții în raza cea dintâi,
O fă să mă renască lumina creatoare
La tainica credință că singur Tu rămâi...

---

*) Din volumul de poezii: „Din împărăția lutului", care va apare în curând în editura: Asoc. Scriit. Rom. din Ardeal.

LEGĂTURI, CARI ELIBEREAZĂ

BISERICA

de Pr. ION GORON

Mănăstirea Frăsinei: Biserica lui Kalinic

Biserica e în legături atât de strânse, de variate și de complexe cu viața omului singuratic, cu viața națiunilor, a statelor, a omenirii întregi și a avut în cursul veacurilor un rol atât de covârșitor, încât fi nța ei se confundă cu însăși ființa umanității. De aceea suntem constrânși să admitem – împreună cu S. Bulgakoff – că e cu neputință să găsim o definiție satisfăcătoare a ceea ce este Biserica.

Cea mai acceptată definiție sociologică spune că Biserica e instituția socială, care asigură unitatea de gândire a oamenilor și îi învață legea datoriei. Dar această definiție întâmpină opoziția unanimă a oamenilor credincioși. Aceștia atribue Bisericei un rol neasemănat mai presus decât acela al garanției unității de gândire și al fixării unui anumit stil de viață și văd în Biserică ceva neasemănat mai măreț decât cea mai măreață instituție socială. Ei declară Biserica instituție divină.

Fantezia lor aprinsă de focul credinței alătură cuvântului Biserică atribute de o impresionantă frumusețe și mult grăitoare. Biserica e legătura între cer și pământ, mireasa lui Hristos și trupul Lui, Eva cea nouă, Canaanul celor șapte fântâni cu apă vie, obștea sfinților și îngerilor, împărăția lui Dumnezeu pe pământ, comunitaiea dragostei, umbra pământească a celor viitoare.

Biserica lui Hristos e zidită pe temelia de piatră a mărturisirii de credință a apostolului Petru. Toate bisericile sunt și au fost zidite pe temelia unei credințe; istoria nu cunoaște altfel de biserici. Și toate au îndeplinit o misiune sfântă în educația și conducerea popoarelor. Dar numai Biserica lui Hristos e mamă adevărată; celelalte au fost numai servitoarele devotate, cărora Părintele ceresc le-a încredințat îngrijirea omenirii, devenită – prin căderea în păcatul strămoșesc – orfană. Toate celelalte biserici răspund unor nevoi naționale și unor împrejurări istorice anumite; prin aceasta poartă în sine germenele pieirii. Biserica creștină e organism ecumenic fără să știrbească ceva din valorile specifice ale singuraticelor națiuni și timp de două mii de ani a făcut față tuturor situațiilor istorice, a respins toate atacurile îndreptate împotriva ei. In tot acest timp a fost cel mai hotărâtor factor al progresului.

Biserica nu poate fi despărțită de temelia ei: credința religioasă. Ea n'ar putea exista în lume, dacă n'ar exista între trebuințele omului trebuința de a crede. Dar nu numai în temelia bisericei e zidită credința individuală; întregul ei edificiu spiritual de bunuri doctrinare, morale, cultice, e zidit din ceeace au crezut și mărturisit despre Dumnezeu și mântuire cei mai buni fii ai omenirii.

Totuși biserica nu e suma credințelor oamenilor; e o realitate neasemănat mai presus decât milioanele de oameni, cari o compun. Mai presus de voința oamenilor, împrumutându-și autoritatea din adânci necesități omenești instinctive și dela puterile cerești ocrotitoare, în sânul omenirii Biserica e marea împărțitoare de daruri: ia dela cei ce le prisosește, ca să împartă cu generositate celor ce le lipsește. Prin autoritatea tainică a bisericei din credința unui singur om – Isus Hristos – se hrănește instinctul religios al tuturor oamenilor.

Omul veacului nostru, descoperind una după alta legile naturii și realizând una după alta minunile tehnicei, s'a desobicinuit să se mire. Totuși, e înconjurat numai de minuni. E o minune însăși munca lui, e o minune laboratorul din care iasă această muncă, e o minune cerul instelat, e o minune fiecare plantă, fiecare floare. Biserica încă e o minune. E laboratorul, în care din credincioșia oamenilor singuratici se formează omenia și umanitatea.

Intâiu omenia. Animalul rațional al lui Aristotel se transformă în om – ființă morală creatoare de bunuri spirituale și morale – cu ajutorul și prin mijlocirea bisericei. H. Bergson a avut o admirabilă intuiție, când a afirmat, că religiunea îndeplinește în viața omului rolul ce-l are instinctul în viața animalelor. Rațiunea nu e privilegiul omului; și animalele raționează. Dar ceeace le ține pe linia dreaptă a vieții nu e rațiunea, ci instinc-

Maica Domnului cu pruncul Isus

tul. Omului deasemenea nu raţiunea îi împrumută marile scopuri ale vieţii, ci credinţa religioasă.

Binefacerile, pe cari Biserica le revarsă asupra omului, încep prin hrana ce o dă trebuinţei de a crede. Ea umple de conţinut credinţa noastră. Acest conţinut e o concepţie despre lume şi despre scopul omului în mijlocul ei. Prin cuvântul ei de propovăduire face să răsară pe firmamentul vieţii stea călăuzitoare: ştim încătrău mergem. Ştim ce trebue să iubim şi ce trebue să urâm. Ne pune la îndemână criteriile, după cari să putem recunoaşte binele, frumosul, adevărul. Prin credinţa în nemurirea sufletului şi a învierii la o nouă viaţă împrumută voinţei omeneşti forţe nebănuite. Prin asceză pune frâu pornirilor pătimaşe şi face educaţia voinţei; prin rugăciune îi dă avântul trebuitor. Il însoţeşte pe om dela leagăn până la groapă în toate bucuriile şi necazurile vieţii, învăluindu-l într'o caldă iubire protectoare.

Dar binefacerile, ce le împartă biserica cu largă dărnicie, nu se sfârşesc aci. Omul singuratic mai beneficiază de toate rodurile, pe cari biserica le produce în viaţa socială.

Biserica — formă socială nelipsită nicăiri şi niciodată — a apărut deodată cu omul. Originea ei trebue căutată în sfere neaccesibile raţiunei, cunoscute numai de credinţă. Dar e începutul şi desăvârşirea tuturor lucrurilor omeneşti. E o realitate mai presus de om; e îndrumătorul lui. Credinţa religioasă e cea mai personală, am putea spune: cea mai egoistă trăsătură a omului. Prin reclamarea fericirei depline şi a veciniciei vieţii înlătură ori ce hotar al poftei omeneşti. Aberaţiile de ordin religios şi atitudinea unor secte ne arată clar, spre ce grozave prăpăstii poate duce credinţa religioasă necontrolată de biserică. Dar biserica pune pofta fără hotar şi fără frâu al omului în slujba propriei lui demnităţi şi în slujba societăţii.

Insăşi viaţa socială e un dar al bisericii. Inainte de a fi existat ori ce formă de viaţă socială cu un rol mai presus de cel pur biologic (turmă), a existat biserica. Ea e cea dintâi şi singura autoritate spirituală. In afară de aceea a forţei brutale, nu există altă autoritate în lume, care să nu fie împrumutată dela ea şi a cărei temeiu să nu fie binecuvântarea ei.

Valorile sociale sunt fiicele bisericei. Din nevoile ei de a exprima ideile religioase în imagini concrete s'a născut arta. Trebuinţa argumentelor raţionale a fost începutul ştiinţei. Necesitatea cinstirii lui Dumnezeu prin atitudinea noastră din ori ce clipă stă la originea dreptului şi a moralei. Cele dintâi cetăţi s'au format în jurul altarelor de închinare şi întemeierea patriilor s'a făcut în vederea realizării împărăţiei lui Dumnezeu.

Uneori aceste valori crescute la sânul bisericii devin fiice nerecunoscătoare şi să întorc împotriva mamei lor. In toate aceste cazuri ele îşi gătesc moartea.

Graiul Apostolilor din ziua Cincizecimii l-au înţeles toate neamurile pământului; nici-odată raţiunea n'a putut grăi în acest fel. Poftele trupului învrăjbesc, raţiunea învrăjbeşte — biserica uneşte. Ea stă în slujba comuniunii cu Dumnezeu şi a comuniunii cu oamenii. Ne face fii ai lui Dumnezeu şi fraţi ai oamenilor.

Omenirea ca unitate există prin ea; garanţia păcii pe pământ e ea; înfrăţirea popoarelor se face prin mijlocirea ei. E doar' obştea de iubire a fiilor lui Dumnezeu.

Demnitatea ei e slugire.

Il slugeşte pe omul singuratic, familia, naţiunea, statul, omenirea, arta, ştiinţa, autoritatea. Tuturor le împărtăşeşte duhul ei, dragostea ei, nădejdea ei, idealurile ei.

Evlavioşi admiratori ai rolului ce-l deţine în lume au zis, că biserica e corabia lui Noe. Ne poartă — în toată siguranţa — pe valurile acestei vieţi bântuită de viforul ispitelor spre limanul mântuirii. Dar sf. Ioan Gură de aur spune că e mai mult de atât; corabia lui Noe a primit lighioane şi a păstrat lighioane. Biserica dă oamenilor duh nou şi viaţă nouă.

POSTUL

Dr. L. G. MUNTEANU

In zilele noastre postul este o practică religioasă neglijată până aproape la desfiinţare. Creştinul contimporan în atitudinea lui faţă de post, ca timp de înfrânare, de pregătire sufletească premergător marilor sărbători, poate fi grupat în trei categorii.

O primă categorie, care neagă acestei orânduiri divine raţiunea de a fi, de a i se subordona. Grupează pe toţi aceia, cari nu cred în utilitatea morală şi materială, de a leza pe om fie chiar şi numai temporal de libertatea practicilor cari produc plăceri fizice şi psihice. Argumentele aduse sunt: nu poate fi un rău pentru fizicul omenesc, ceeace îi procură plăcere; plăcerea spirituală nu poate fi un rău religios, fapt care nu se poate împăca cu bunătatea şi iubirea lui Dumnezeu faţă de oameni. Plăcerea fizică şi spirituală sunt elementele componente ale fericirii omeneşti aci pe pământ. Această fericire nu poate fi considerată decât o formă mai imperfectă a fericirii, care se perpetuează desăvârşindu-se în lumea viitoare.

Argumentaţia are atâtea variante, câte încercări de a justifica atitudinea de nepăsare faţă de post. Cât de neîntemeiate şi nelogice sunt aceste argumentări, rezultă din adevărul incontestabil şi evident prin mii şi milioane de experienţe zilnice, că nu tot ceeace este plăcut trupului îi este bun şi folositor. Majoritatea plăcerilor corporale au urmări dezastruoase, se plătesc cu suferinţe neasemănat mai mari, atât sub raportul intensităţii, cât şi al durabilităţii în comparaţie cu plăcerile gustate. Câtă vreme omul în materie de satisfacere a plăcerilor fizice, nu se lasă călăuzit de norma cumpătării, ci imediat ce are posibilitatea depăşeşte ceeace este strict necesar, urmărind o intensificare la maxim a plăcerii. Depăşirea înseamnă desfrânare, care în loc să între-ţină să fortifice viaţa fizică, o epuizează, o slăbeşte. Aceasta nu numai în materie de alimentare, ci şi în legătură cu satisfacerea tuturor dorinţelor fizice. Ceeace se petrece în viaţa corporală este neasemănat mai vădit în viaţa spirituală. Peste tot un om preocupat de plăcerile corporale, nu poate vorbi de plăceri spirituale în sensul strict al cuvântului. Atenţiunea îndreptată esclusiv în prima direcţie, nu promovează desvoltarea vieţii spirituale. Trăeşti pentru trup, dai totul trupului; trăeşti pentru suflet, dai totul sufletului. E greşit a crede că gustarea psihică premergătoare satisfacerii unei plăceri fizice, este o plăcere spirituală. Actul psihic ca preludiu al actului fizic, sunt atât de strâns încopciate, încât pierde caracterul imaterial. Este ceeace numeşte apostolul Pavel, o desfrânare sufletească. Aparentul bun spiritual nu promovează viaţa sufletească.

Ştefan Dimitrescu: Fratele Alexandru

Bunul spiritual real este adevărul, care se încadrează armonic în adevărul etern, în Dumnezeu. Desfrâul fizic şi psihic în raport cu adevărul spiritual, sunt două polarităţi opuse, cari se esclud. Bogatul din pilda Mântuitorului, care se gândeşte la mărirea jitniţelor sale este calificat nebun. Vai de cel ce-şi adună comori pe pământ şi nu în ceriuri. Bogatul care trăeşte în desfătări cu prietenii, este sărac în comparaţie cu Lazar cerşetorul care s'ar bucura de fărimiturile, ce cad de pe masa bogatului. Nimeni nu poate servi concomitent lui Dumnezeu şi lui Mamona.

A doua categorie reduce postul la o importanţă esclusiv fizică. Aci se grupează toţi aceia câţi îl consideră drept o instituţie de ordin medical, higienic. Variaţia în alimentare este o orânduire salutară, pentru promovarea şi fortificarea vieţii. Ar fi fost iniţiat şi reglementat prin lege după împrejurările climatice, de legiuitorii popoa-

relor culturale ale antichităţii. I se imprimă caracterul religios, întrucât legiuitorii sunt preoţii-medici ai vremii şi întrucât autoritatea zeilor sub auspiciul cărora este pus, garantează obligativitatea. In sf. Scriptură a ajuns sub influinţa tradiţiilor vechi. Nu este poruncă, nici orânduire divină şi nici n'are nimic de a face cu viaţa religioasă. Poate fi cineva un bun creştin, fără a se înfrâna dela practicele obicinuite ale vieţii şi invers, poate fi cineva păgân cu toate posturile respectate. Pentru zilele noastre obligativitatea lui nu poate fi publică, ci numai individuală, pentru cei cărora organismul le pretinde o variaţie de alimentare. Este chiar recomandabil pentru cât mai mulţi, fiincă reinoeşte sănătatea. Şi este chiar bine venit primăvara, după o alimentare prea intensă cu mâncări combustile şi greu de asimilat.

Şi această părere, căreia aparţin majoritatea creştinilor, este greşită. Intr'adevăr postul ca abstinenţă dela mâncări de carne, lapte, unt, ouă etc., prin regimul mâncărilor leguminoase este o variaţie alimentară necesară organismului. Dar nu aci este importanţa postului creştin. El nu este un simplu regim alimentar, ci un mijloc material menit a întări facultăţile sufleteşti, a predispune spre meditaţie, a uşura preocupările sufleteşti în legătură cu problema religioasă. Totdeauna este în strânsă dependenţă de actul pocăinţei. A posti nu înseamnă numai a consuma anumite mâncări permise de biserică în timpul postului, ci a te reţine dela o seamă de acte, cari nu cadrează cu căinţa pentru păcate, cu hotărârea de a nu mai păcătui, cu rugăciunea intensă de întărire în lupta împotriva răului. Postind Mântuitorul, luptă împotriva repetatelor încercări ale Satanei de a-l ademeni prin ispită. Ne dă prin aceasta un exemplu de postire în sensul creştin al cuvântului. Postul este mijlocul folosit de toţi sfinţii bisericii pentru a se oţeli în lupta ce trebue s-o ducă împotriva răului, pentru a putea aduce suprema jertfă a vieţii lor pe altarul creştinătăţii. Faptul este psihologic explicabil. Infrânarea trupească înseamnă fortificare a voinţei; motivul înfrânării activează raţiunea în direcţia voită. Rezultatul: o subordonare a vieţii corporale intereselor vieţii spirituale. Iar motivul înfrânării fiind dorinţa ispăşirii păcatelor, voinţa şi raţiunea vor conlucra în această direcţie scuturând jugul poruncii simţurilor.

Ori unde în viaţa popoarelor antice găsim postul, nu este practicat din interese de ordin igienic, ci de ordin religios. Conştiinţa răului, a păcatului şi nevoia de îndreptare creiază instituţia postului la popoarele păgâne.

In creştinism este instituit de Mântuitorul. El însuşi practicându-l şi atribuindu-i un caracter esclusiv religios.

In fine o a treia categorie care cuprinde pe cei puţini, cari văd în post adevărata lui valoare. Valoarea lui mântuitoare.

Pentru aceştia nu este nici numai o simplă tradiţie învechită şi nedemnă zilelor noastre, nici o variaţie în mâncare, ci un ajutor pentru pregătirea sufletească de a primi pe Hristos. Nu le este spre povară, ci un excelent remediu al satisfacerii trebuinţelor interne. Nu-i preocupă cu ce vor înlocui obicinuita hrană a zilei, ci cât de mult au progresat în purificarea sufletului. Nu contează nici durata, nici asprimea lui, ci efectele. Sunt atât de puţin preocupaţi de forma manifestărilor externe, încât nimeni n'ar bănui că viaţa le trece printr'o transformare. Nu-şi vopsesc faţa, nu-şi neglijează îmbrăcămintea, precum fariseii încercau să simuleze postul. Rămân aceiaşi în afară, cu toate că în interior se dă o luptă aprigă între trupesc şi sufletesc, între pretenţiile unuia şi ale celuialalt.

Acesta-i postul cerut nouă de nevoile sufletului, de conştiinţa păcatului, de trebuinţa purificării. Acesta aduce roade nebănuite pe tărâmul virtuţilor creştine. Cine nu-l înţelege şi nu-l practică, înseamnă că nu trăeşte decât cu trupul şi pentru trup. Nu este creştin, deşi se numeşte astfel. Este omul trupesc după cum îl numeşte Pavel şi nu cel duhovnicesc, creiatura lui Hristos, pentru care s'a jertfit.

Deci nu ironizaţi pe cei ce postesc, mai vârtos învăţaţi-vă a simţi fiecare nevoia postului.

Grigorescu: Cu oiţele

RUGĂCIUNEA COPILULUI

de L. BOLOGA

Sărutarea frățească

Cu mânuțele împreunate, cu privirea ațintită spre icoana de deasupra patului, o fetiță ca de doi ani și jumătate repetă rugăciunea de seara după mamă-sa.

– Tatăl nostru.

– Not.

– Carele ești în ceriu.

– Ceiu.

– Sfințească-se numele Tău.

– Tău.

. . . .

– Și ne mântuește de cel rău!

– Cine ău mamă?!

Din toată această rugăciune atât de bogată în idei frumoase fetița atât a înțeles și atât a simțit, că aici e vorba de cineva care a făcut rău. In curiozitatea sa copilărească pe această persoană ar fi voit să o afle și de ea ar fi dorit să se știe apărată. Că ce însemnează un copil rău a auzit-o de atâtea-ori dela mamă-sa de câteori făcea ceva nepermis, ba mai mult, a cunoscut și a simțit de aproape ce e un astfel de copil din contactul zilnic pe care l-a avut cu ortacii și ortacele de joc. Cuvântul „rău" a găsit rezonanță în lumea ideilor sale și i-a pus în mișcare mulțimea simțemintelor adunate în redusa sa experiență.

Gândirile și simțemintele copilărești își au și ele domeniul și hotarele lor. In cadrele acestora viața copilului se desfășoară după anumite norme, a căror respectare e un principiu educativ de o incontestabilă valoare. Rugăciunea ca datină creștinească trebue să se altoiască pe această viață, să se lege strâns de ea nutrindu-se din seva ei și înfrumsețându-o cu roadele sale.

Prin rugăciune omul se pune în legătură cu Dumnezeu. Nevoia acestei legături răsare din sâmburele specific al stării sufletești în care el se simte sau își dă seama de limita redusă a puterilor sale și a semenilor săi în fața nevoilor de tot felul – psihice și fizice – pe care viața i-le ridică în față. Ea îndreaptă nădejdea omului spre o ființă superioară, atotputernică, dela care implora grija, ajutorul și binecuvântarea. Tot prin ea omul își întărește încrederea în bunătatea zilei de mâine, înlătură îngrijorările zilei de azi și dă gândurilor, simțirilor și faptelor sale coloritul spiritualității, roduri atât de binefăcătoare.

Nevoile copilului sunt puține în raport cu ale adultului și în majoritatea lor sunt fizice-fiziologice sau strâns legate de această viață fizică-fiziologică. Satisfacerea lor e chezășuită de prezența părinților, bunicilor sau fraților mai mari. Ele, prin ele însile numai, în condițiile sociale în care ii e dat copilului să trăiască, n'ar fi suficiente să-l determine la acte religioase, la rugăciune. Intervine însă aici un alt factor al vieții copilăriei, imitația. Și deși el când are nevoie de ceva nu merge cu gândul așa de departe ca să treacă marginile lumii omenești, să facă legătura cu Divinitatea, căreia să-i implore ajutorul, totuși imită formele practicate de adulți, care îl îndreaptă spre acest drum. Imitarea acestor forme poate fi nedeterminată în mod intenționat de adult, însă adultul o poate și determina direct. Copilul imită ce vede, sau face ce i se spune și așa cum i se spune. Deci elementul imitației are un rol important pentru copil în inițierea și practicarea datinilor religioase. In acest fenomen psihic însă nu găsim elementul vital care trebue să stea la baza atitudinii religioase. Elementul religios trebue să răsară din nevoile vieții copilărești, să se lege intim de ele și să se exteriorizeze în formele date de mediu. Cade în sarcina părinților să realizeze legătura

între forma servită de imitație și conținutul oferit de nevoile sufletești și fiziologice ale copilului; ei sunt chemați să o stabilească și să o întărească.

S'ar putea spune că pe baza imitației copilul își face obiceiul de a practica rugăciunea în formele sale oficiale și cu cuvintele consacrate, rămânând în sarcina etăților de mai târziu să i se lămurească ideile pe care le conține și să i se deștepte simțemintele strâns legate de aceste idei. Cu alte cuvinte forma i se poate da cât mai de vreme, iar conținutul la etățile corespunzătoare; însă nu un conținut răsărit din nevoile vitale, ci unul derivat din ideile cuprinse în rugăciune. Credem că o astfel de părere nu sesizează drumul cel bun. Ea poate duce mai de grabă la acel verbalism gol, care în locul mulțumirii și al împăcării sufletești, pe care omul o caută în rugăciune, dă naștere unui mecanism fără rost. Căci dacă încercăm să introducem pe copil pe calea rugăciunii, o facem cu gândul ca ea să-i poată aduce în orice moment al vieții sale încredere în propriile lui forțe, să-i înlăture temerile momentului și să-l facă să simtă în inima sa o revărsare a binecuvântării cerești.

Mulți părinți se mulțumesc să ia forma și să exerciteze pe copil în reproducerea ei, fără să se gândească dacă ea corespunde conținutului sufletesc al copilului. Viața sufletească a copilului e senzorială, egoistă, stăpânită de acțiuni de scurtă durată; variația e principiul vieții sale, însă nu o variație în lucruri mari, ci în mărunțișurile jucăriilor și jocurilor lui. De aceea rugăciunea trebue să țină seamă și de aceste trăsături fundamentale ale psihicului copilăresc. Rugăciunile cu noțiuni abstracte, care au în vedere cerințe altruiste și sunt prea lungi, de obiceiu pregătesc atitudinea de revoltă și repulsiune din epocile de mai târziu, pe lângă faptul că nu-i aduc nici o mulțumire sufletească pentru moment. Un fel de altruism, i-am putea spune un altruism concret și apropiat, există însă și la copil: este dorința de a-și vedea părinții lângă el, sănătoși și binedispuși. De aceea rugăciunea lui poate și chiar e bine să cuprindă cuvinte, care se referă la acest altruism.

Rugăciunea adaptată evoluției sufletești a copilului ar putea începe cu obișnuirea semnului crucii; când acesta a început să stăpânească limbajul mai bine i se pot da rugăciuni scurte, foarte scurte, din care însă să nu lipsească ruga către Cel de sus, prin care se cere grija lui Dumnezeu nu numai față de el ci și față de părinți și eventual față de alte persoane pe care copilul le vrea. In privința aceasta fiecare părinte s'a putut convinge că dorința copilului de a se ruga pentru persoane, obiecte, animale, cu care vine în atingere și pe care le simpatizează, este destul de largă. Cu etatea și priceperea lui, aceste rugăciuni pot trece dela grijile zilnice la cele mai îndepărtate, înglobând în ele nu numai dorințe materiale sau corporale, ci și spirituale.

Rugăciunea este una dintre cele mai puternice paväze spirituale cu care înarmăm pe copil pentru lupta vieții și singurul razim totdeauna la îndemână, care-i asigură echilibrul în valurile care-l izbesc din toate părțile. Acest razim însă trebue înțeles și mai ales simțit de copil cât mai curând și cât mai des. Este însăși taina înrădăcinării acestui bun și creștinesc obiceiu.

Laudă Impărătesii Cerului

de CONSTANTIN GORAN

Tot gândul meu e plin de Tine,
De Tine doar, de Tine:
Cunună sfântă de lumină,
Impărăteasă
Și Mireasă,
Pribeag, pe căi de noapte pline
De Tine sufletul suspină.

Cuvântul meu de adorare
Cerșește îndurare;
Spre slava Ta înfricoșată
Cuvântul sboară,
Sfântă Fecioară,
Liman etern de bucurie
De mine 'ndură-te, Marie...

Cântarea mea azi Te slăvește
Marie, Te slăvește;
Inalț spre Tine-a mea cântare,
Grădină plină
De lumină
Și doru 'n imnuri isbucnește
Că 'n suflet e lumină mare...

Lumină 'n mine dela Tine
Isvor din dor răsare;
Când mă privești, pământul piere...
Lumina cântă
Maică Sfântă,
Marie, mare de 'ndurare,
Lumină sufletul îți cere...

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Octavian Goga: DIN LARG. Poeme postume. București, Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II", 1939, în 8°, 118 p.

Fundațiile Regale ne dau, în excelente condiții tehnice, ultimele poeme ale lui Octavian Goga, numit pe drept: princeps poetarum Transilvaniae. Titlul volumului de postume e și o caracterizare. Poemele sunt „din largul" vieții. Lira poetului devine o harfă multicordă în care cântă simfonii armonioase, evenimente contimporane, satul cu viața sa patriarhală, războiul cu fiorul tragic al morții și gama bogată a vieții sufletești cu bucuriile și durerile ei.

In primele două poezii, pe cari îmi place să le compar cu Oda Melpomenei din cartea III-a a odelor lui Horațiu: Exegi monumentum aere perenius... poetul își mărturisește rolul pe care l-a jucat în lume. Meditând

– Fiorul păcii 'n suflet mi se lasă,
Eternității îmi flutură veștmântul
Simt Dumnezeu cum mă primește în casă.
(Din larg)

Dumnezeu îl primește în casa sa, fiindcă în lumea aceasta:

Am fost prooroc pe drumul din pustie
Când zilele mureau nemângăiete,
Toți m-ați băut de friguri și de sete.
Un vaer surd din veacuri depărtate
Venea la mine 'n noapte să mă cheme,
Și mă găsea cu buze 'nfrigurate
Din plânsul vostru împletind blesteme.
Iloți flămânzi de pâine și de soare,
In carnea mea eu v'am dospit fiorul
Și despicând a vremilor vâltoare
Prin graiul meu vorbia Mântuitorul.
Insângerat v'am răscolit cărarea
Cu inima, cu pumnul și cu dinții
M'am îmbrăcat în neguri și pierzare
Ca să vă dau limanul biruinții.

Poeziile lui Octavian Goga, scrise în forme ce trădează cazanii bisericești, au în ele mult duh creștinesc. Intr'o antologie a poeziilor religioase românești, creațiile lui Octavian Goga ar fi printre cele dintâi. Cu harfa fermecată de adevărat Orphaeus redivivus, Octavian Goga cântă ca nimeni altul, adâncul tainic al sufletului credincios.

O bisericuță de lemn, veche... dar în care trăește amintirea vremilor apuse, trezește în sufletul poetului o întreagă gamă de trăiri religioase. Nicăiri nu se elogiază mai superb bisericuțele de lemn cu comorile lor de valori artistice, ca în poezia – *Bisericuța din Albac.*

Bisericuță din Albac
Tu ești al vremurilor semn
Tot bietul nostru plâns sărac
E 'nchis în trupul tău de lemn.
Din ce-am crezut, din ce-am visat
Atâtea rugăciuni cuprinzi
Și atâta vis neizbândit
Sub vechiul tău tavan de grinzi.
Tu știi cum ne-am trudit stingher
La Dumnezeu acolo 'n cer
Și la 'mpăratul pe pământ.
– – – – – – – – – –

Citind marea carte a înțelepciunii eterne se adâncește mai ales asupra vieții pământești a lui Isus. Printre poemele postume găsim una – *Isus pe valuri* – care descrie în versuri de o rară frumusețe povestirea biblică și care poate fi citită de catihet, când explică băețașilor de școală, întâmplarea minunată din Sf. Evanghelie. In sufletul poetului sentimentul religios vibrează puternic și acolo unde viața pune mai mult ca oriunde problema morții. Și acest loc e cimitirul, e sălașul mut al miilor de vieți apuse. In Ardeal, poporul obișnuește să-i spună țintirim. Octavian Goga încetățenește acest cuvânt popular și în limba literară, intitulându-și o poezie – *In țintirim.*

In țintirim la noi în țară
Movile sunt în lung și 'n lat
O pace mută, funerară
Te-apasă greu ca un păcat.
In ele taina neființii
I-a prins sub milostiv zăvor,
Pe toți câți au mușcat cu dinții
Din țarina durerii lor
– – – – – – – – – –

Incheiu puținele citate reproducând o poezie închinată Castelului Peleș:

Intâiul Rege-aci în brazi, sub creste
Și-a prăznuit în piatră biruința
S'asemeni lui Manole din poveste
La temelie și-a zidit credința.
De-atunci șirag cincizeci de ani trecură
Potop de sânge le-a 'nroșit veleatul
Și-un vis slăvit de-a veacurilor gură
S'a isbândit de-a-lungul și de-a-latul.
– „Bătrâne Domn, azi vin să-ți văd sălașul
„Și cer povața Ta să-Mi reînvie,
„Eu, Regele, nepotul și urmașul,
„Al treilea în scaun de domnie.

„Spre depărtări azi ochii mei se 'ndreaptă
„Și vorba mea dau chezășie vouă,
„Că voiu clădi pe cumpănire dreaptă,
„Pe ziduri vechi, o Românie nouă."

Volumul de poeme postume se va impune printre cele mai valoroase creații literare. Parcele nemiloase au tăiat de timpuriu firul vieții lui Octavian Goga, dar Ursitoarele dela căpătâiul leagănului băețașului de preot din Rășinari, au fost foarte darnice. L-au dăruit din belșug cu nectarul inspirației, prin care a urcat Parnasul nemuririi.

Diacon IOSIF E. NAGHIU

I. Gr. Oprișan: „SFÂNTA COPILĂRIE". Scrisori către fata mea. Editura Cugetarea 1938, pg. 204. Lei 30.

Cu aspectul mângăitor al cărții de rugăciuni, bogate, iar cu cuprinsul la înălțimea celei mai sublime dintre ele, apare noua carte a d-lui Oprișan. Cunoscutul scriitor cu gândirea înaripată și sufletul de apostol, așterne sub formă de zece scrisori adresate de ziua natală din cei zece anișori de senină copilărie ficei sale scumpe. In ele se ascunde toată comoara evoluției ei firești, cu ghidușiile și isprăvile de neastâmpăr și cumințenie, alături de cele mai gingașe sentimente de bucurie și unică fericire părintească, mereu presărată de tresăriri și îngrijorări inerente. Are nota suavă a gândirii lui Vlăhuță și d-lui Radu Gyr.

Menirea ei este, ca mica Magdalena de azi să se poată regăsi cândva, când și ea se va mira cu poetul „cum curge vremea" reoglindită în cristalul celei mai năvalnice și curate ape din izvorul reconfortant al copilăriei. Atunci va afla și ea – ca toți ceilalți – secretul fericirii dispărute, în gingășia și abnegația necuprinsă, izvorite din dragostea de părinte.

V. MATEIU

Aurel Zegreanu: „CRUCI DE LEMN". Versuri. Editura Revistei „Familia", Oradea. 100 pag., Lei 80.

Distinsul nostru colaborator d-l A. Zegreanu, și-a inmănunchiat poeziile într'un volum. Ele prezintă un buchet variat și plăcut. Poate suflul tragic izvorât din seva vieții le răpește ceva din parfumul așteptat, dar în schimb le dă durabilitatea culorii naturale, cu un miros discret, penetrant. Ele prezintă o îmbinație de vibranții izvorâte din profunzimile vieții și nădejdile suave ale credinței mângăietoare!

Incerc să-mi fac un destin
Din zâmbet și din suspin.

După numire s'ar putea ușor confunda cu „Cruci de lemn" ale d-lui Alex Nicorescu. Comun însă au numai nota tristă ce însoțește la unul pierderea eroilor, la altul fericirea visată a vieții.

V. MATEIU

NOTE DESPRE „ISTORIA FILOSOFIEI MODERNE"

Istoria filosofiei se poate studia în două feluri: 1. consultând direct textele; 2. învățând după manuale sau tratate generale. Bine înțeles cele două feluri de a studia nu se exclud, ci se completează. Studiile pe baza textelor sunt mai grele și cer timp mai îndelungat. Studiul după manuale e mai ușor, dar pentru aprofundare necesită și recurgerea la texte. Apa e mai curată la izvor. Ideia unui filosof e mai autentică în forma prezentată de el. In manualele de istoria filosofiei uneori sunt greșeli, cari nu pot fi corectate decât prin recurgerea la texte.

In românește încă nu avem o istorie analitică a filosofiei. Societatea Română de Filosofie, a voit să umple această lacună. Cu ocazia sărbătoririi dlui Ioan Petrovici, a tipărit o poligrafie: *„Istoria filosofiei moderne.* O carte scrisă de mai mulți autori are calități și poate avea uneori și neajunsuri. Calitățile se pot grupa în categoriile bogăției de informație, a accelerării apariției, etc. Calitățile pot fi foarte multe. Se poate strecura și un defect: lipsa unității. In epoca noastră – trecând peste neajunsul amintit – poligrafiile sunt numeroase și aduc servicii reale evoluției culturale.

„Istoria filosofiei moderne" are colaborarea unei serii întregi de figuri, cunoscuți ca autori de studii filosofice. Fiecare studiază câte un cugetător în care e specialist. Cele trei volume masive apărute de curând, vor fi manuale bune pentru cei cari studiază trecutul cugetării umane. Volumul I se extinde dela Renaștere până la Emanuel Kant. Volumul al II-lea dela Kant până la Sören Kierkegaard, iar volumul al III-lea se ocupă de filosofia contimporană. Fiecare colaborator studiază viața și apoi ideile filosofului. Studiile sunt temeinice (fiecare colaborator și-a ales filosoful cel mai plăcut). Capitolele relative la mistici și aluziile la cugetarea medievală, sunt făcute mai ales pe marginea unor studii *moderniste.*

Ar fi de dorit, ca autorii asociați ai acestor trei volume, să ne dea și istoria cugetării umane din epocile anterioare. Ar lăsa posterității o operă foarte prețioasă, iar Societatea Română de Filosofie și-ar înscrie numele cu caractere mari în istoria culturii românești.

Diacon IOSIF E. NAGHIU.

CRONICĂ INTERNĂ

I. P. S. S. Patriarhul Miron a încetat din viață

La încheierea revistei aflăm zguduitoarea veste, că I. P. S. Sa Patriarhul Miron a încetat din viață la Cannes, unde se dusese să se odihnească și să-și refacă sănătatea.

După o viață frământată, cinstită cu cele mai înalte vrednicii, dar și încărcată cu cele mai grele sarcini I. P. S. Patriarh și președinte al Consiliului de miniștri s'a mutat la cele vecinice.

† Patriarhul Miron Cristea

Dumnezeu, în negrăita Sa înțelepciune, nu i-a îngăduit atât de meritata odihnă pământească, ci l-a chemat la Sine, ca să-i dăruiască pacea împărăției cerești celuice și-a slujit Biserica și Neamul cu dragostea și jertfelnicia unui bun ostaș al lui Hristos.

Copleșită de durere, Țara întreagă îngenunche lângă sicriul Patriarhului ei și al primului sfetnic regal.

NOUL GUVERN AL F. R. N. constituit sub președinția I. P. S. Sale Patriarhului Miron numără 16 miniștri secretari de stat și nouă subsecretari de stat.

La culte și Arte a fost numit ministru dl Dr. N. Zigre, un vechiu luptător național și fiu credincios al bisericii noastre. P. Sfinția Sa Episcopul Nicolae Colan în timpul de aproape un an cât a condus acest departament, a reprezentat și exercitat cu arhierească demnitate două virtuți caracteristice funcțiunii ocupate: prestigiul Ministerului și autoritatea Bisericii. Intransigența morală de care a dat dovadă atât la Educație, cât și la Culte și Arte, arată că Prea Sfinția Sa, în împrejurările tulburi cât a avut răspunderi grele în guvern, a fost insuflețit de gândul de a face *numai bine*. Ne dăm seama de greutățile ce le-a întâmpinat și de presiunile externe ce s'au făcut în favorul sectelor cu cari Prea Sfinția Sa a avut de furcă prin deciziunile date. De aceea însoțim retragerea P. S. Sale din guvern cu dragostea ce se cuvine oamenilor de onoare care știu să se jertfească pentru o idee morală.

Dl N. Zigre a luat pe umeri sarcini și răspunderi grele. Nădăjduim că va fi la înălțimea lor și nu va ceda nimic din moștenirea primită. Biserica părinților noștri îi va fi deplin recunoscătoare pentru tot sacrificiul ce-l va aduce pe altarul ei.

REGELUI INTREGITOR FERDINAND I, i s'a ridicat la Chișinăul Basarabiei un monument desvelit Duminecă în 5 Februarie c., în prezența înaltelor autorități bisericești, civile și militare.

Neamul întreg a adus marelui rege prinosul recunoștinței binemeritate.

Memoria lui rămâne nepieritoare, ca și bronzul din care e turnată statua lui, pentru faptele și virtuțile cari i-au împodobit viața și domnia. Următoarele cuvinte istorice, rostite de el în Consiliul de Coroană din 14 Iulie 1916, răsună ca o axiomă plină de înțelepciune: „Sunt sigur că voiu învinge, pentrucă am început prin a mă învinge pe mine însumi."

† IOVIAN MUREȘAN, iconom stavrofor și protopopul venerabil dela Turda a trecut la cele veșnice, după o bogată lucrare de preot în slujba bisericii și a neamului, desfășurată până la vârsta binecuvântată de 72 de ani.

Opera vieții sale, ce rămâne să vorbească viitorului despre hărnicia și vrednicia omului, este catedrala monumentală dela Turda, terminată abia toamna trecută.

Dumnezeu să-l odihnească!..

Catedrala ortodoxă din Turda, zidită cu neadormita grijă a Protopopului Iovian Mureșan

DL JOVAN DUCICI este primul ambasador al Jugoslaviei la București. Dsa încă înainte de a-și prezenta scrisorile de acreditare s'a făcut cunoscut în România prin interesanta dsale operă: *Comoara împăratului Radovan* tradusă de dl B. Pisarov. Lucrarea este o colecție de meditații scrisă într'un stil axiomatic asupra marilor probleme ale lumii, omului, vieții și morții.

Dl Ducici este membru al Academiei Jugoslave, mare poet și scriitor.

CONFERINȚA ÎNȚELEGERII BALCANICE ținută la București, sub preșidenția dlui Gr. Gafencu ministrul externelor, a fost onorată cu prezența miniștrilor de externe ale țărilor membre: dl general Metaxas președintele consiliului de miniștri al Greciei, dl S. Saracioglu al Turciei și T. Markovici al Jugoslaviei.

Oaspeților li s'au făcut primiri, serbări și ospețe împărătești. După comunicatele date, conferința a constatat raporturile de strânsă solidaritate și unitate de vederi dintre membri și statele Ințelegerii și a hotărât recunoașteera „în principiu" a guvernului generalului Franco în Spania naționalistă, urmând ca fiecare stat să facă formele recunoașterii cum află de bine și când află timpul oportun.

Conferința Ințelegerii Balcanice: D. Gr. Gafencu citind comunicatul Conferinței

† Dr. ANDREI BUZDUG, protoiereu, profesor titular al catedrei de teologie practică, fost rector al Academiei ortodoxe române din Cluj, a decedat, în 24 Februarie 1939, în vârstă de 47 de ani. S'a distins în deosebi ca profesor și ca predicator. Volumele sale de predici, de cuvântări la cununii și la înmormântări, cu citate numeroase biblice, sunt scrise cu multă îngrijire, „în limbă veche și înțeleaptă". Pentru studenții săi purta totdeauna cea mai părintească iubire, năzuind să-i facă harnici predicatori și neobosiți catiheți. Vecinică să-i fie pomenirea!

† Prof. Dr. Andrei Buzdug

S'A SĂVÂRȘIT G. ȚIȚEICA, unul dintre profesorii Facultății de Științe din București cu renume mondial, membru și secretar general al Academiei Române.

Pe lângă zestrea științifică și culturală pe care o lasă neamului românesc, G. Țițeica rămâne în istoria culturală a României icoana clasică a bărbatului de știință, încununată cu podoaba modestiei și a bunătății creștinești. Savant în știința rece a matematicelor, patriot aprins în munca desinteresată pentru binele comun și-a dat entusiast și cu prisosință contribuția la opera de înălțare a țării.

Altarul la care a servit profesorul Țițeica, cu dragostea și credința celui mai cucernic preot, a fost cel al științei, al virtuții, al culturii.

Veșnică amintirea lui!

LA ALBA-IULIA a sărbătorit Ardealul, Bănatul, Crișana și Maramurășul împlinirea unui an dela promulgarea Constituției M. Sale Regelui Carol II.

Praznicul a fost prezidat de Î. Î. P. P. S. S. Mitropoliții Nicolae al Ardealului ortodox și Alexandru al celui unit. Chemarea poporului la Alba-Iulia semnată de cei doi mitropoliți, binecuvântările și cuvântările rostite acolo de Ei, au trezit emoții între Românii de pretutindeni, în speranța unirii sufletești și formale dintre cele două biserici naționale.

Neamul întreg așteaptă și tânjește după unirea ce nu s'a împlinit la Alba-Iulia din 1918.

Doamne, adu-o, Doamne!

CRONICA EXTERNĂ

† *Papa Pius XI*

PAPA PIUS XI, al 261-lea patriarh al Romei, s'a stins după un veac de 81 ani. S'a născut la 31 Mai 1857. În 1879 e sfințit preot. La 1882 ajunge profesor de teologie, apoi conducătorul bibliotecii ambroziene din Milano. Din 1912 conduce biblioteca Vaticanului până în 1918 când e trimis vizitator, apoi nunțiu papal la Varșovia. În 1919 e sfințit episcop, în 1919 e ales mitropolit și cardinal la Milano și în 6 Februarie 1922 e ales papă.

A fost un păstor care a ridicat mult prestigiul bisericii apusene, atât prin enciclicile date, cât și prin atitudinea față de ideologiile primejdioase ale vremii.

Ca diplomat a făcut pacea cu statul italian și a militat pentru ideea pacifismului universal. Pentru poziția ce a luat-o față de național-socialismul german – păgânizant – și-a câștigat simpatii vădite chiar și în lumea democrațiilor ateiste, cum este cea a Franței, unde răposatul părinte a fost parentat și elogiat de un ateu ca Ed. Herriot, dela tribuna Parlamentului.

Bunul Dumnezeu să ridice pe scaunul patriarhal al Romei în locul răposatului Pius un astfel de păstor, care să desființeze toate piedecile: dogmele și inovațiile ce s'au ivit și ne despart de aproape un mileniu, ca și noi „schimaticii" să-l putem recunoaște și cinsti ca pe-un patriarh de-o lege cu noi, ca și creștinătatea veacurilor de unitate și glorie duhovnicească.

SCHIMBĂRI DE GUVERNE, afară de România, s'au făcut în Belgia, Ungaria și Jugoslavia. Motivele cari au determinat aceste schimbări sunt:

În Belgia guvernul Spaak, din nebăgare de seamă, propusese ca membru al Academiei de științe nou înființată, pe un trădător din vremea războiului; deci motiv de ordin moral.

D. N. Horty, Regentul Ungariei

În Ungaria, d-l Bela Imredy președintele consiliului de miniștri, pe când preconiza și anunța mari reforme agrare și antisemite, a fost descoperit că poartă în vine ceva sânge evreesc dela o străbunică de pe vremea lui Napoleon, ceeace este incompatibil cu o politică antisemită și cu interesele naționale ale maghiarilor mândri.

În Jugoslavia dl M. Stoiadinovici se zice că are soție germană și că ar fi mers prea departe cu conversațiile diplomatice asupra actualelor granițe dintre statele Europei Centrale.

Nouii premieri sunt dnii Pierlot în Belgia, contele Teleky în Ungaria și Dragușan Svetkovici în Jugoslavia.

GENERALUL FRANCO BIRUITOR. Aceasta e faza ultimă a tragediei spaniole. După ocuparea Cataloniei și după refacerea armatei și organizarea teritoriilor ocupate, se fac pregătirile pentru atacul și ocuparea Valenciei și a Madridului, – ultimele puncte de rezistență ale republicanilor.

Președintele Azana refugiat la Paris, refuză să se întoarcă la Madrid, iar Negrin, președintele consiliului republican se încăpățânează și anunță rezistență până la capăt.

Aliații republicanilor s'au oferit să mijlocească un armistițiu și un compromis cu naționaliștii în favorul bolșevicilor. Franco însă rămâne pe poziția inițială: Capitulare generală și fără condiții.

Anarhiștii barcelonezi refugiați pe teritor francez, în loc să se bucure de ospitalitatea ocrotitorilor, s'au dedat la acte de furt, atentate și alte gesturi cari au silit poliția franceză să-i trateze cum merită.

Biserica ortodoxă din Karlsbad

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

—o-o—

Pentru abonați

Dacă nu găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

—o-o—

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D-Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

NUMEROASE ILUSTRAŢII

—o-o—

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. – Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.